

Betänkande och Förslag
till

Svensbol-Bergbol torrlägningsföretag

i Vidbo och Lunda socknar
och Stockholms län

Upprättat vid syn enligt vattenlagen
år 1938 av

Nils Risberg

Statens Lantbruksingenjör.

112127

Kostnadsfördelningstängd

Fastighet	Registriksnummer	Mantel	Ägares namn	Förskade	Lj förskade	Mura-				Bli-				Deltager i grävningsskostnaden i								Summa del-		Förvänt-			
						rande		vande		vande		vande		Kod I				Kod II				Lantlägg-		Lag-			
						värde		värde		värde		värde		Förbätt-		Kost-		Förbätt-		Kost-		nings-		nings-			
						Sk.	öre	Sk.	öre	Sk.	öre	Sk.	öre	Sk.	öre	Sk.	öre	Sk.	öre	Sk.	öre	Sk.	öre	Sk.	öre		
Vidbo socken																											
Locusbol	1'	5/8	Hans Hedlund, ex. Tor. Jansson	1		74	19	50	11	41	0	-		39	90	50	36	10	88			36	10	28	78.67	299	13
Lunda socken																											
Bergbol	1'	1/4	A. E. Lindmark	1		66	29	50	8	17	4	-		80	5	50	72	9	12			97	9	12	21.33	81	10
Summa														47	96	-	43	40	-			45	90	-	100.00	380	23

All deltagningsskyldighet är grundad endast på värdet av den båtnad som vinnes genom av dikningen uppkommande jordförbättring.

Svensböl den 2 december 1938

Nils Risberg

Statens Lantbruksingeniör.

C. J. Blom

Helmer Ekberg

Biträdande gode män.

All deltagningsskyldighet är grundad endast på värdet av den båtnad som vinnes genom av dikningen uppkommande jordförbättring.

Svensböl den 2 december 1938

Nils Risberg

Statens Lantbruksingeniör.

C. J. Blom

Helmer Ekberg

Biträdande gode män.

U t l å t a n d e .

Synemännens utlåtande

rörande förbättrad utdikning av
mark tillhörande Svensbol i Vidbo
socken och Bergbol i Lunda socken
och Stockholms län, avgivet vid så-
dan syneförrättning, som omförmäles
i vattenlagen 10 kap. 32 och följande
paragrafer.

Läge.

Ifrågavarande avdikningsområde är beläget omkring 5.5 km. syd-sydväst om Vidbo kyrka. Å bifogade översiktskarta har avdikningsområdet markerats med gul färg varjämte även nederbördsområdets yttergränser markerats med en blå linie. Avdikningsområdet utgöres av endast odlad jord och omfattar en areal av sammanlagt 21,19 hektar.

Nederbördsområdet.

Avdikningsområdet tillhör Norrströms vattensystem samt det enligt Kungl. Kungörelsen den 13 april 1922 med n:o 61 betecknade nederbördsområdet.

Genom Länsstyrelsens förordnande av den 14 oktober 1938 erhöll undertecknad i uppdrag att handlägga förenämnda förrättning och har på grund härav och i anslutning till förrättningsökandenas vid undersökningen och vid sammanträde i ärendet framställda yrkanden föreliggande plan för avdikningen upprättats.

Benämning.

Synemännen anse, att företaget bör betraktas som dikning och bestämma jämlikt 10 kap. 62 § vattenlagen att företaget skall benämnas Svensbol-Bergbol torrlägningsföretag.

Hinder mot företaget.

Företaget berör ej något av de förhållanden som omförmälas i vattenlagen 7 kap. 38 och 39 §§.

Mot syneförrättnings handläggning eller företagets utförande har icke något hinder blivit anmält och har något sådant ej heller av synemännen kunnat utrönas.

Sökandena äger all i företaget ingående mark.

Företagets omfattning och avloppsdikenas lägen.

Den i företaget ingående vattenskadade marken finnes å hithörande plankarta upptagen och har fullständig beskrivning häröver upprättats. För områdets avdikning föreslås

ett huvudavlopp å kartan betecknat med A-B-C samt ett sidoavlopp å kartan betecknat med B-D. Avloppet har jämväl markerats med tvenne jämnloppande röda linier.

Nederbördsområde, vattenmängd och lutningsförhållanden m.m.

Nederbördsområdet har för huvudavloppet beräknats till 4.0 km.² och för sidoavloppet till 1.0 km.²

Med hänsyn till nederbördsområdets beskaffenhet har maximiavrinningen beräknats till 150 liter pr. sek. och km.² och medelavrinningen till 15 liter pr. sek. och km.² Maximivattenmängden skulle sålunda bli 0.6 m³/sek. och 0.15 m³/sek. respektive samt medelvattenmängden 0.06 m³/sek. och 0.02 m³/sek. respektive.

Av till förrättningen hörande profilritning framgår för såväl huvudavloppet som sidoavloppet föreskrivna bottenlutningar och övriga dimensioner.

Avloppens djup hava föreslagits med hänsyn till en i förhållande till kostnaden för företagets utförande så vitt möjligt fullständig torrläggning av i företaget ingående mark.

Å den vid förrättningen upprättade profilritningen äro avloppens djup vid var och en av de längs desamma nedslagna avvägningspålarna angivna, varjämte höjden över det antagna jämförelseplanet av den blivande bottenlinjen vid ett flertal ställen angivits. Avloppens dimensioner å olika platser av desamma framgå i övrigt av de upprättade sektionerna.

Broar.

I kostnadsförslaget har upptagits det antal broar som skola ombyggas på grund av företagets utförande. Desamma skola ombyggas på torrlägningsföretagets bekostnad på sätt särskild förslagsritning upvisar.

Det arbete, som erfordras för vägs iordningställande sedan avlopp vunnits och erforderlig bro inlagts skall verkställas och även bekostas efter samma grund som gäller för avloppens första upptagande.

Uppmätning.

För bestämmande av arealen vattenskadad mark samt för utrönande av varje ägofigurs höjdläge över medelvattenytan i avloppen, har den av företaget berörda marken blivit kartlagd och nätavvägd samt begränsad medels en kurva belägen på full torr-

läggningshöjd över nämnda vattenstånd, varvid för mark belägen på längre avstånd från avloppen tillagts erforderligt fall.

Jordvärdering.

Då ingen överenskommelse angående kostnadernas fördelning lämpligen kunnat träffas, har ägoogradering varit nödvändig och har densamma verkställts efter följande grunder.

Genom borrhning har jordens värde med hänsyn till dess naturliga godhet och beskaffenhet och under förutsättning av omsorgsfull skötsel och fullständig torrläggning för varje ägofigur upptaxerats pr. hektar och finnas dessa värden för fullt torrlagda ägofigurer införda i kolumn 13 av värderingslängden. För ägofigurer, vilka äro belägna lägre än 1.5 meter över blivande medelvattenytan, vilka sålunda ej bliva fullt torrlagda, har en reducering av ovan angivna värden skett efter sådan grund, att all mark belägen över eller i jämnhöjd med 1.5 meter över nyssnämnda höjd ansetts hava torrlägningsgraden 1.0 d.v.s. de bliva fullt torrlagda, under det att mark belägen under ovan angivna höjdläge, ansetts hava torrlägningsgraden 0 d.v.s. deras blivande värde efter företagets utförande är ur torrläggningssynpunkt lika med 0. För sådan jord, som

är belägen på sådant avstånd från avloppen att för dess torr-
läggning erfordras kostnad för upptagandet av fler avlopp än
de i detta företag föreslagna har reducering av blivande vär-
det pr. hektar verkställt. Det blivande värdet finnes infört
för såväl fullt torrlagda som icke fullt torrlagda ägofigurer
i kolumn 13 av värderingslängden. (Bil. I)

Vid beräkning av nuvarande värdet har all mark
belägen under nuvarande medelvattenytan ansetts i sitt nuvarande
skick värdelös medan mark belägen ovan den i momentet angående
"Uppmätning" omnämnda kurvan ansetts ur torrläggningssynpunkt
redan lämna full avkastning, varför den ej genom företagets ut-
förande vinner någon förbättring. Markens nuvarande värde är där-
för beroende dels av det blivande värdet under förutsättning av
full torrläggning och dels av dess höjdläge till den försumpande
vattenytan i avloppen samt erhålles genom multiplicering av jor-
dens värde i fullt torrlagt skick medels ett procenttal, som beror
på respektive figurers höjdläge över sagda vattenyta. De härige-
nom erhållna värdena äro pr. hektar införda i värderingslängdens
kolumn 11. (Bil. I)

Skillnaden mellan blivande och nuvarande värdet

eller s.k. förbättringsvärdet finnes infört i värderingsläng-
dens kolumn 15 och avse dessa siffror värdet pr. hektar.

I värderingslängden hava slutligen de enligt
ovan angivna regler uträknade blivande och nuvarande värdena
samt förbättringsvärdena blivt för varje ägofigur med hän-
syn till dess yttinnehåll beräknade och införda.

Båtnaden genom företaget.

Den vattenskadade marken som kommer att förbätt-
ras genom företaget omfattar sammanlagt en areal av 21,19
hektar.

Dess blivande värde utgör	19.584.- kronor
" nuvarande " "	<u>14.049.- "</u>
Förbättringsvärde sålunda	5.535.- "

Vattendomsstolsavgift.

Då förbättringsvärdet ej uppgår till högre belö-
än 5.535.- kronor behöver någon vattendomsstolsavgift ej er-
läggas för detta företag.

Ersättningar.

Beträffande ersättning för mark, som åtgår för
avloppens utvidgning samt för intrång genom jordupplag, före-

skriva synemännen att sådan skall utgå och finnas densamma upptagen i särskild jordersättningslängd (Bil. K).

Ersättning utbetalas i samband med slutligt uppgörande av räkenskaperna.

Med rätt till ersättning följer även skyldighet att hålla de uppkastade jordvallarna fria från ogräs.

Ersättning för intrång genom uppkastad jord vid framtida rensningar skall ej utgå.

Jordägare kan icke göra anspråk på bidrag av annan intressent i företaget för bortkörning av jordvallarna eller undanskaffande av desamma. Har jordägare verkställt detta arbete äger han därefter åter fritt disponera över den mark, som varit täckt av jordvallarna.

För skada och intrång, som vid detta utlåtandes meddelande icke kunnat av synemännen förutses, må den, som li-
der skadan eller intrånget, framställa anspråk på ersättning enligt bestämmelserna i 9 kap. vattenlagen, dock skall sådant anspråk för att kunna upptagas till prövning anmälas hos Öster-
bygdens vattendomstol inom fem år räknat från utgången av den
för företagets fullbordande i detta utlåtande eller ock sedermera

i anledning av sökt anstånd bestämda tiden. Är skadan eller intrånget av betydelse, gäller vad i 7 kap. 57 § vattenlagen
andra stycket stadgas.

Kostnadsfördelning.

Beträffande kostnadernas fördelning har särskild tabell häröver upprättats, vilken bilagts detta utlåtande (Bil. L), varför här endast hänvisas till nämnda handling. Avdikningsområdet utgöres av en samfällighet. Samfälligheten har betraktats som två avdelningar. Avdelning I omfattande ägofigurerna 1-72 och avdelning II ägofigurerna 73, 84. I tabellen har angivits att båda delägarna äro sökande till företaget. All deltagningsskyldighet är grundad endast på värdet av den båtnad som vinnes genom av företaget uppkommande jordförbättring.

Synekostnaderna förfalla till betalning omedelbar. För dessa kostnaders slutliga fördelning gälla enahanda grunder som gälla för fördelning av kostnaderna för företaget. Fördelning av syneförrättningskostnaderna finnes verkställd i ovannämnda tabell.

Fixpunkter.

Till ledning för arbetets utförande samt för kontrollering av detsamma finnas fixpunkter anbragta på sätt av plan- och profilritningen närmare framgår. De skola noga bevaras och få ej döljas av jord eller annat. Skall sten eller berg, vara fixpunkt utsatts, sprängas, får detta ej ske förrän ny fixpunkt av lantbruksingeniör blivit utsatt. Borttages eller fördärvas desamma uppsåtligen är åtgärden belagd med straff enligt bestämmelserna i vattenlagen 13 kap. 14 §.

Arbetets utförande.

På grund av vad ovan anförts finna synmännen skäligen medgiva tillstånd till företaget.

Företaget skall, om någon av intressenterna vill fullborda detsamma, utföras i full överensstämmelse med det nu framlagda förslaget med hänsyn till såväl plan- som profilritningen och får börjas efter den 15 februari 1939 och skall vara fullbordat senast före den 1 november 1941. Har företaget icke bragts till slut inom nyssnämnda tid vare frågan om företaget förfallen. Om giltigt skäl för dröjsmålet visas eller genom företagets inställande synnerligt men skulle upp-

stå, kan genom ansökan hos Österbygdens vattendomstol före nämnda tids utgång anstånd erhållas med företagets fullbordande på högst tio år.

Då ingen deltagare framställt yrkande om att på egen mark få utföra dikningen kommer företaget att utföras gemensamt.

Dikesjorden.

Den ur avloppen upptagna jordmassan skall såväl vid deras första upptagande som vid framtida rensningar uppläggas vid sidan av avloppen men får ej läggas närmare de nya avloppens kanter än 1 meter och skola jordvallarna på lämpliga ställen dock minst på var femtiende meter genomskäras för att bereda ytvattnet från angränsande mark fritt avlopp. Jordvallarna få ej läggas med brantare sidolutning å den mot diket vända sidan än 1:1.

Avsättning.

Sedan arbetet blivit färdigt och om så erfordras under dess utförande skall det avsynas eller inspekteras av i länet tjänstgörande Statens Lantbruksingeniör eller annan av

vederbörande myndighet därtill förordnad.

Underhåll.

De här föreslagna avloppen skola första gången under första året efter sedan arbetet blivit avsynat samt där- efter vart annat år samt så ofta det dessemellan erfordras ren- sas från anhopade slam- och växtbildningar och skall detta ar- bete vara fullbordat senast den 1 oktober det år rensning sålunda skall företagas. Kostnaderna skola fördelas efter samma grund som gäller för kostnadernas fördelning för avloppens första upptagande. Vid rensning skall iakttagas att bottenlinjen erhål- ler det å profilritningen angivna höjdläget.

De nyuppförda broarnas underhåll skall bekostas av den eller de som förut haft sig denna skyldighet ålagd.

Dämning, anläggning av vattningsplats m.m.

Dämning, anläggning av vattningsplats i avloppen eller annan åtgärd varigenom skada uppstår eller som hindrar vattnets fria lopp, må på inga villkor göras eller tålas och skall därest skada uppstår genom delägares eller annans påtag- liga åtgörande av denne omedelbart avhjälpas. Härvid iakttages att den skada, som förorsakas genom betande kreaturs eventuella

nedtrampning av slänterna, betraktas som åverkan, varav följer, att denna skadas avhjälpande skall åligga den jordägare å vars mark nedtrampning sker. Kostnaden för skadans undanröjande skall sålunda ej betraktas som underhållskostnad.

Talan mot förrättningen.

Den som önskar föra talan mot denna förrättning skall göra detta vid Österbygdens vattendomstol adr. Stockholm. För talans bevarande skall saksägare inom sextio dagar räknat från denna dag till vatterrättsdomaren inlämna sina till Vattendomstolen ställda besvär i tre exemplar och skola i dessa fullständigt upptagas klagandens alla påståenden samt skälen därtill.

Utlåtandets underställning.

Då i denna fråga någon underställning till Vattendomstolen av detta utlåtande ej erfordras, kommer i enlighet med 10 kap. 75 § vattenlagen detta utlåtande gå i verkställighet i den ordning, som för laga kraft ägande dom är stadgad för så vitt icke inom den i föregående moment stad- gade tiden besvär inlämnats till Vattendomstolen.

den 2 december 1938

Nils Risberg

Statens Lantbruksingeniör.

C.J. Blom

Helmer Ekberg

Biträdande gode män.

Rätt avskrivet betyga:

S. Holm   *A. Andersson*

Att besvär icke blivit inom den i 11 kap. 85 §
vattenlagen föreskrivna tid hos Vattendomstolen anförda över den
syneförrättning, vid vilken förestående utlåtande avgivits; be-
tygar Stockholm i Österbygdens vattendomstols kansli den *11 fe-*
bruari 1939

Ex officio:

Gösta Schirén

Stämpel: 50 öre

Rätt avskrivet betyga:

S. Holm   *A. Andersson*

372
/99

Godk. 1/12 1939

DIARIE Nr 21206
K. LANTBRUKSSTYRELSEN
6 NOV. 1939

R a p p o r t

Över verkställd avsyning av torrlägningsföretag enligt förordnande av Kungl. Lantbruksstyrelsen

Företagets namn Svensbol-Bergbol torrlägningsföretag i Vidbo och Lunda socknar och Stockholms län.

Planen fastställd den 5 augusti 1939

Lån från statens avdikningslånefond 2.200.- kronor

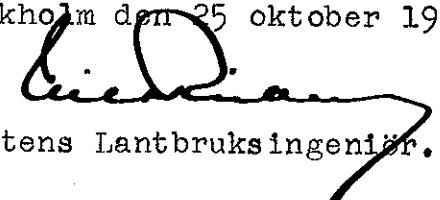
Statsbidrag från statens avdikningsanslag 1.900.- "

Förtroendeman för företaget Jägmästare Hans Hedlund, Sigurds-
vägen 35, Nockeby.

Avsyningen verkställdes av undertecknad den
7 oktober 1939.

Arbetet befanns därvid vara i sin helhet utfört
i överensstämmelse med den fastställda arbetsplanen och till-
styrkes till godkännande.

Stockholm den 25 oktober 1939

Statens Lantbruksingenjör.